

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud. Sv. Bragarenco)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, V. Buhnaci, V. Sîrbu)

DECIZIE

04 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Открытое Акционерное Общества „Бендерская Автоколонна № 2836”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” împotriva OAO „Бендерская Автоколонна № 2836”, intervenient accesoriu Nicolai Stoianov cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 01 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Открытое Акционерное Общества „Бендерская Автоколонна № 2836”,

c o n s t a t ă:

La 13 august 2018, prin intermediul poștei (f.d.31), Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole”, reprezentată de avocatul Dumitru Josan, a depus cerere de chemare în judecată împotriva OAO „Бендерская Автоколонна № 2836”, intervenient accesoriu Nicolai Stoianov solicitând încasarea sumei de 30063,57 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare și suma de 800 de lei cu titlu de cheltuieli pentru evaluarea pagubei, încasarea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 1001 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 2500 de lei.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” și s-a încasat în ordine de regres de la OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” despăgubire de asigurare în sumă de 30063, 57 de lei și cheltuielile pentru evaluarea pagubei în sumă de 800 de lei, adică în total suma de 30863, 57 de lei; s-a încasat de la OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în sumă de 1001 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 2500 de lei, adică în total suma de 3501 lei.

La 30 decembrie 2019, OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” a declarat apel împotriva hotărârii din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” împotriva hotărârii din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central și s-a acordat apelantului un termen de 10 zile de la data recepționării încheierii pentru depunerea cererii de apel în conformitate cu art. 364-365 Cod de procedură civilă, inclusiv în limba de stat și într-un număr egal cu participanții la proces; același termen s-a acordat apelantului pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în sumă de 676,43 de lei; totodată, s-a indicat că de hotărârea primei instanței apelantul poate lua cunoștință pe pagina web a Judecătoriei Căușeni, sediul Central ori în Curtea de Apel Chișinău; s-a preîntâmpinat apelantul despre posibilitatea restituirii cererii de apel în cazul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel, în condițiile prevăzute de art. 369 alin. (1¹) Cod de procedură civilă (fără citarea părților); problema punerii pe rol a cererii de apel, numirii datei ședinței instanței de apel sau restituirii cererii de apel va fi soluționată imediat după expirarea termenului procesual acordat pentru înlăturarea neajunsurilor indicate.

Prin încheierea din 29 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a lăsat fără curs cererea de apel depusă de OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” împotriva hotărârii din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central și s-a comunicat părții apelante OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” despre necesitatea lichidării neajunsurilor statuate în încheiere și anume prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 676,43 de lei, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii; s-a explicat părții apelante că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termenul indicat, cererea de apel nu va considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 01 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” împotriva hotărârii din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel expuse în încheierea din 29 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău; s-a remis în adresa apelantului OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 24 septembrie 2020, OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” a declarat recurs împotriva încheierii din 01 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând primirea spre examinare a recursului, admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei Curții de Apel Chișinău pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului s-a invocat că, încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a recepționat-o abia la 08 august 2020 și a întocmit apelul motivat la 17 august 2020, însă nu a avut posibilitatea de a achita taxa de stat, din cauza că în perioada regimului special excepțional care acționează în Transnistria până la data de 01 decembrie 2020, șoferii, contabilitatea și administrația bazei nu erau la serviciu. Despre această împrejurare a anunțat prin intermediul telefonului

colaboratorii Curții de Apel Chișinău, însă termenul nu a fost prelungit. Încheierea instanței de apel din 01 septembrie 2020 a recepționat-o la 16 septembrie 2020.

Recurentul a pretins că actul judecătoresc emis îi îngrădește dreptul de a fi examinat litigiul în instanța superioară și îi încalcă dreptul de acces la justiție.

Copia recursului declarat a fost expediată intimaților la 15 octombrie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.104) și a fost recepționată la 26 octombrie 2020 și la 30 octombrie 2020, conform avizelor de recepție (f.d.106-107).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 01 septembrie 2020, iar cerere de recurs a fost depusă la 24 septembrie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii instanței de apel în adresa părților la 08 septembrie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.95), iar plicul anexat la cererea de recurs atestă expedierea copia încheierii, conform ștampilei la 10 septembrie 2020 (f.d.100). Din textul recursului se distinge recepționarea la 16 septembrie 2020 de către recurent a copiei încheierii. Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestate prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul iterează că hotărârea din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, a fost contestată cu apel la 30 decembrie 2019 de către OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” (f.d.70).

În temeiul art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” împotriva hotărârii din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central și s-a acordat apelantului un termen de 10 zile de la data recepționării încheierii pentru depunerea cererii de apel în conformitate cu art. 364-365 Cod de procedură civilă, inclusiv în limba de stat și într-un număr egal cu participanții la proces, precum și pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în sumă de 676,43 de lei (f.d.82-83).

Prin încheierea din 29 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a lăsat fără curs cererea de apel depusă de OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” împotriva hotărârii din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central și s-a

comunicat părții apelante OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” despre necesitatea lichidării neajunsurilor statuate în încheiere și anume prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 676,43 de lei, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii; s-a explicat părții apelante că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termenul indicat, cererea de apel nu va considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare (f.d.88-89).

Aici este de notat că încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost expediată în adresa apelantului OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” și a fost recepționată la 08 august 2020, conform avizului de recepție (f.d.91).

De altfel, această împrejurare referitor la recepționarea la data de 08 august 2020 a încheierii de a nu da curs cererii de apel, este confirmată de însuși recurent în recursul declarat.

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 01 septembrie 2020, a restituit cererea de apel depusă de OAO „Бендерская Автоколонна № 2836” împotriva hotărârii din 05 decembrie 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central (f.d.92-94).

Or, în virtutea art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Colegiul prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestui, apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, din considerentele ce succed.

În dezvoltarea acestei ipoteze, Colegiul reține ca fiind întemeiată soluția instanței de apel dispusă prin încheierea din 01 septembrie 2020, în situația în care apelantul/recurent nu a prezentat apelul motivat și dovada plății taxei de stat în interiorul termenului acordat de instanța de apel prin încheierea emisă în temeiul art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De altfel, deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelanților de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 Cod de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelantul a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

Implicit, Colegiul reiterează că, însuși recurentul în recursul declarat a menționat despre recepționarea la 08 august 2020 a încheierii instanței de apel din 29 iunie 2020 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, precum și faptul că a întocmit cererea de apel motivată la 17 august 2020.

Subsecvent, apelantul/recurent a avut posibilitatea de a se încadra în termenul acordat de instanță pentru înlăturarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel, însă nu s-a conformat.

Alegația recurentului precum că nu a avut posibilitatea de a achita taxa de stat, având în vedere că în perioada regimului special excepțional care acționează în Transnistria până la data de 01 decembrie 2020, șoferii, contabilitatea și administrația bazei nu erau la serviciu, nu justifică neînlăturarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel în termenul acordat, în condițiile în care organizarea activității societății ține de conducătorul societății.

De altfel, nu poate fi reținută nici comunicarea apelantului/recurent prin intermediul telefonului colaboratorilor instanței de apel despre situația creată la întreprindere, în condițiile în care realizarea dreptului de a solicita prelungirea în sensul art. 115 Cod de procedură civilă a termenului pentru înlăturarea neajunsurilor se efectuează la cererea participanților la proces interesați, în temeiul cărei instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată.

Or, în conformitate cu art. 115 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

În atare circumstanțe, Colegiul notează că apelantul/recurent nu și-a valorificat drepturile procedurale de a expedia în adresa instanței de apel o cerere în acest sens prin mijloacele de comunicare ce asigură transmiterea textului cuprins în înscris și confirmarea primirii lui și respectiv instanța în lipsa unei astfel cereri, nu a putut examina o astfel de posibilitate din oficiu. Or, instanța de apel s-a asigurat că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost comunicată apelantului contra semnătură, aspect reținut de instanța de apel. Respectiv apelantul de la data recepționării încheierii a avut termen de 10 zile pentru înlăturarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel.

Concomitent, Colegiul învederează că art.110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor de drept procedural citate corelate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul evidențiază că instanța de apel corect a punctat că apelantul în termenul acordat nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

Astfel, se impune concluzia de a fi reținută ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel inserate în încheierea emisă în temeiul art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

De altfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în

funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În corolar, Colegiul reține ca fiind întemeiată și concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca urmare a neconformării indicațiilor instanței de apel în termenul acordat, având în vedere că legislația în acest sens reglementează expres și cert termenele, precum și condițiile de acceptare a cererilor de apel.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Открытое Акционерное Общество „Бендерская Автоколонна № 2836”.

Se menține încheierea din 01 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole” împotriva OAO „Бендерская Автоколонна № 2836”, intervenient accesoriu Nicolai Stoianov cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat